

ROERKERKNIEUWS - H. HARTMAAND

editie 158 (3 juni 2023) – www.roerkerken.nl

Pinksterbrief Nederlandse Bisschoppen

Caritas en diaconie maken het verschil in het leven van mensen. Waar het leven wordt bedreigd, waar mensen zorg nodig hebben, geven caritas en diaconie kracht. Caritas is het Latijnse woord voor 'liefde', naastenliefde. Het Griekse woord diaconie betekent 'dienstbaarheid'. Diaconie vloeit voort uit caritas. De samenleving staat onder druk. Door de ecologische en de sociale crises raken mensen van elkaar verwijderd. Het Armoederapport van de Kerken in 2023 laat zien dat een miljoen Nederlanders in armoede leeft. De groeiende armoede, maar ook de komst van vluchtelingen en migranten roepen ons op om in actie te komen. Christus geeft ons het voorbeeld door oog te hebben voor mensen, juist voor hen die aan de rand van de samenleving staan. Christus zegt: "Al wat gij gedaan hebt voor een dezer geringsten van mijn broeders hebt gij voor Mij gedaan" (Mt. 25,40). Hij laat ons zien hoe we het goede nieuws kunnen verspreiden, ook nu in onze tijd, door de straat op te gaan naar de plaatsen waar de mensen die onze zorg nodig hebben wonen, waar we onze broeders en zusters kunnen ontmoeten, hun verhalen kunnen horen en het gezicht van Christus kunnen zien. Paus Franciscus herinnert er ons in zijn encycliek 'Fratelli tutti' (2020) aan dat we broeders en zusters zijn, kinderen van één Vader. We zijn daarom allemaal gelijk in waardigheid. Anderen mogen rekenen op ons. Mensen met hun noden en zorgen zijn niet alleen doelgroep van onze zorg. Ze zijn gelijkwaardige partners. Eigenlijk gaan we met 'lege handen' naar anderen die onze hulp nodig hebben. Zij veranderen ons. Zij verdiepen ons geloof. Paus Benedictus XVI vroeg ons om ontmoetingen met armen en mensen in nood te zien als een ontmoeting met Christus die "het leven een nieuwe horizon en een beslissende richting geeft" (Deus Caritas Est,1). De opdracht tot christelijke naastenliefde is meer dan de oproep tot solidariteit en gerechtigheid. Paus Benedictus XVI laat in zijn encycliek Deus Caritas Est (2005) zien dat solidariteit en gerechtigheid vanuit de liefde van Christus geworteld zijn in de liefde voor de naaste. Hij wijst naar het verhaal van de barmhartige Samaritaan (Luc. 10, 25-37), de uitgestoten vreemdeling, die ongevraagd iemand, die hem minacht, helpt. Niet de waan van de dag of een politieke ideologie bepalen de daadwerkelijke inzet voor armen en uitgestotenen, maar het geloof in de liefde van God voor mensen. Het zichtbaar maken van die liefde is het hart van caritas en diaconie. Iedereen kan liefde geven. Iedereen mag liefde ontvangen. Christus roept ons op om de samenleving te dienen vanuit caritas en diaconie. Daar zijn we allemaal door de doop toe geroepen. Paus Franciscus wijst daar telkens op. Hij vraagt ons om caritas en diaconie te bewaren in het hart van de Kerk, zodat de Kerk zelf een sterk instrument van barmhartigheid in de samenleving kan blijven. In die geest werken mensen vanuit parochies samen met bondgenoten waaronder SchuldHulpMaatje en de Voedselbanken, maar ook met de overheid die we vragen iedereen de mogelijkheden en kansen te geven om mee te kunnen doen. Velen zetten zich vanuit parochies dagelijks in voor caritas en diaconie, georganiseerd in Parochiële Caritas Instellingen en in werkgroepen of ongeorganiseerd, vaak onzichtbaar. Ze ondersteunen zieken, ouderen en hen die met verlies te maken hebben. Kwetsbare mensen ontvangen hulp op materieel vlak. Ook ondersteunen parochies projecten in andere landen. Het Armoederapport 2023 toont aan dat de caritatieve en diaconale kracht vanuit de Kerk groot is. Paus Franciscus pleit voor een 'diaconaal geweten', door vorming en gebed. Kunnen we caritas en diaconie versterken en waar afwezig terugbrengen in het hart van

onze parochiegemeenschappen? Kunnen we de samenleving het gezicht van Christus laten zien door onze broeders en zusters die onze zorg vragen te ontmoeten van hart tot hart en tijd voor elkaar te nemen? Kunnen we Christus ontmoeten in de eenzame, in de rouwende, in de vluchteling en de migrant, in de dakloze en de verstotene? Dan kunnen we met nieuwe ogen kijken en met nieuwe oren luisteren naar de verhalen van onze broeders en zusters die wij willen dienen. Hun verhalen veranderen ons hart, verdiepen ons geloof, vernieuwen onze parochiegemeenschap en verbeteren de samenleving zodat de contouren van het Koninkrijk van God zichtbaar worden. Wij wensen u veel zegen toe bij uw inzet voor caritas en diaconie. Moge de Heilige Geest ons blijven inspireren opdat caritas en diaconie in het hart van onze Kerk blijven.

Hulpbisschop de Jong 40 jaar priester

Hulpbisschop Everard de Jong vierde op Eerste Pinksterdag (28 mei j.l.) zijn robijnen priesterjubileum. Bewust koos de hulpbisschop ervoor om zijn robijnen priesterfeest in zijn eigen parochies in Maastricht-Oost te vieren. Begin volgend jaar zal het ook 25 jaar geleden zijn dat hij tot bisschop werd gewijd. Dan is het echter de bedoeling om dit jubileum met het bisdom te vieren. Mgr. De Jong (Eindhoven 1958) begon in 1976 aan zijn priesteropleiding aan het grootseminarie Rolduc. Op 28 mei 1983 werd hij door toenmalig bisschop Jo Gijsen tot priester gewijd. Daarna werd hij benoemd tot kapelaan in de St. Gertrudisparochie in Maasbracht. Van 1984 tot 1989 studeerde hij filosofie in Rome en Washington. Daarna werkte hij onder meer als docent filosofie, studentenpastor en verantwoordelijke voor jongeren- en roepingenpastoraat en evangelisatie in het bisdom. Op 6 februari 1999 werd hij in de Roermondse kathedraal tot bisschop gewijd. Sinds 2020 is hij ook verantwoordelijk bisschop voor het Militair Ordinariaat. In 2019 werd hij tevens benoemd tot pastoor van de samenwerkende parochies in Maastricht-Oost.

Sacramentsdag - processiezondag

De donderdag vóór Pasen, Witte Donderdag, kennen wij als de dag waarop wij Jezus' Laatste Avondmaal gedenken, toen Jezus op de avond vóór zijn lijden en sterven het Paasmaal hield en daarbij niet alleen het sacrament van de Eucharistie, maar ook dat van het Priesterschap instelde. Dat laatste werd onlangs hernomen, toen wij op de eerste donderdag na Pinksteren het Feest van '*Christus eeuwige Hogepriester*' vierden, een feest dat in 2014 op de kerkelijke kalender werd geplaatst als uitvloeisel van het 'Jaar van de Priester' dat in 2009-2010 werd gehouden. Het feest wil een uitnodiging zijn aan heel de Kerk om Christus' priesterschap te overwegen, een bemoediging van alle gelovigen in hun inzet om Jezus na te volgen, speciaal van hen die geroepen zijn tot het ambtelijk priesterschap. De liturgische teksten van dat feest vatten de gebeden samen dat de priesters hun streven naar persoonlijke heiliging mogen beleven in een totale overgave aan God en aan de Kerk. Een week later (op de tweede donderdag na Pinksteren) herneemt de Kerk de instelling van de Eucharistie op Witte Donderdag en viert zij al eeuwenlang 'Sacramentsdag', het feest van het Heilig Lichaam en kostbaar Bloed des Heren. De Eucharistie wil niet alleen het offer van Jezus' lijden en sterven in blijvende herinnering houden, maar er ook voor zorgen dat dat offer op mysterieuze wijze onder ons aanwezig zou blijven. Jezus' lichamelijke aanwezigheid op aarde is immers overgegaan in de sacramenten als werkzame tekenen van Zijn bemiddelende aanwezigheid bij de Vader. Aan allen die, om zijn dood en verrijzenis dankbaar te gedenken, doen wat Hij tijdens het laatste avondmaal deed, geeft Hij zichzelf in brood en wijn als bron van eeuwig leven, als echt voedsel en echte drank die ons de kracht schenken

om 'op te staan op de laatste dag' (Joh.6,54). Dat is wat wij wekelijks op de zondag als dag de Heren vieren, dat is wat wij jaarlijks op Sacramentsdag vieren en die dag ook letterlijk uitdragen in en door de sacramentsprocessie. Dit jaar op zondag 11 juni a.s. in St. Odiliënberg. Zie verder: <https://www.roerkerken.nl/2023/05/31/sacramentsprocessie/>

Een kloosterstichting in Melick (1909) en haar gevolgen voor het moederklooster (deel III)

Samen met Zr. Emmanuelle, de oorspronkelijk uit Keulen afkomstige Josephine Gonella (1866-1918), behoorde Zr. Cunegonde tot de eerste Berger zusters die ter verkrijging van de (Nederlandse) onderwijsbevoegdheid naar de 'normaalschool' (van de zusters Franciscanessen) in Heythuysen ('De Kreppel') werden gestuurd. Geboren op 17 april 1869 in Bilzen (B) als Maria Philomena Wijnants was Zr. Cunegonde in 1887 in de H. Graforde aldaar ingetreden en een jaar later ingekleed. Twee dagen na haar professie (1889) ging ze naar St. Odiliënberg, het klooster dat in 1888 op initiatief van de Berger pastoor Michael Willemsen (1878-1904) vanuit Bilzen was gesticht. Vanuit het klooster te St. Odiliënberg volgde ze - samen met Zr. M. Emmanuelle - aan bovengenoemde normaalschool in Heythuysen een opleiding tot onderwijzeres waar beide zusters in het voorjaar van 1894 ook hun onderwijsdiploma behaalden. Om deze studie te kunnen volgen verleende de bisschop de nodige dispensaties in het onderhouden van de kloosteregel. In 1897 behaalde Zr. Cunegonde in Breda ook nog haar hoofdakke, waarna ze (als opvolgster van juffr. Klaessen) hoofd van de Berger meisjesschool werd, de school die vanaf dat schooljaar in het nieuwe (nog altijd bestaande) gebouw onder aan de kerk gevestigd was (daarvoor in de Mariakapel). Zie voor het meisjesonderwijs verzorgd door de zusters in Berg: 'In Lumine Tuo' – 100 jaar Kanunnikessen van het H. Gaf in St. Odiliënberg [1988] blz.43-79.

In 1909 volgde Zr. Cunegonde Zr. Veronica op die van 1894 tot 1902 als overste en van 1906 tot aan haar dood 1909 als priorin die gemeenschap geleid had. Het was onder Zr. Cunegonde dat voornoemd filiaalklooster in Melick werd gesticht dat evenwel geen lang leven beschoren was. Het was achteraf te hoog gegrepen voor de nog jonge en pas zelfstandige Berger gemeenschap. Na zich eind 1911 persoonlijk op de hoogte gesteld te hebben van de situatie ter plaatse (zowel in St. Odiliënberg als in Melick) oordeelde de Roermondse bisschop (Mgr. Drehmanns) dat er geen andere oplossing was dan weer aansluiting bij Bilzen te zoeken. Aangezien Bilzen daar niets voor voelde werd het uiteindelijk Turnhout. Sindsdien (1912) was Berg zelf weer een filiaalklooster. Zr. Cunegonda werd opgevolgd door Zr. Theresia die de gemeenschap tot 1920 als overste zou leiden. De gemeenschap in Melick werd zoals gezegd in 1913 opgeheven, het gebouw zelf ('villa Roosendael') in 1917 verkocht. Zowel Zr. Emanuelle als Zr. Cunegonde keerden in 1912 terug naar de gemeenschap van Bilzen, alwaar Zr. Emmanuelle in 1918 vroegtijdig (aan de gevolgen van TBC) kwam te overlijden. De voormalige priorin Zr. Cunegonde is het verlies van de zelfstandig status van het klooster in Berg blijkbaar niet in de koude kleren gaan zitten (de Berger gemeenschap zou pas weer in 1965/66 zelfstandig worden). Ze verliet het klooster in het najaar van 1912 om voortaan 'in de wereld' als (hoofd-)onderwijzeres te Limmel bij Maastricht de kost te gaan verdienen. Ze kwam uiteindelijk - 83 jaar oud - op 3 oktober 1953 in het nabij Bilzen gelegen Hoelbeek (B) te overlijden alwaar ze ook haar laatste rustplaats vond.

Ook de reeds genoemde Zr. Veronica (1852-1906), die van 1894 tot 1902 als overste en van 1902 tot aan haar dood in 1906 als (eerste) priorin de Berger gemeenschap leidde heeft een bijzondere achtergrond. Ze was op 20 juli 1852 in het Duitse Olpe (Sauerland) geboren als Regina Mathilde Bonzel. In 1879 trad in bij de H. Graforde te Bilzen en werd aldaar onder de naam Maria Veronica van de H. Zweetdoek ingekleed in 1880 en geprofest in 1881. Als H.

Grafzuster was ze in het onderwijs werkzaam in Bilzen (1881-1883), Alken (1883-1888), St. Odiliënberg (1888-1889), Alken (1889-1890), St. Truiden (1890-1893) en Alken (1893-1894). In 1894 werd ze overste te St. Odiliënberg en nadat de communiteit aldaar zelfstandig was geworden priorin (1902-1906). Ze kwam op 2 december 1906 in St. Odiliënberg te overlijden. Het religieuze leven zat blijkbaar in het bloed want ze heeft een 'beroemde' nicht, de zalige - eveneens uit Olpe (D) afkomstige - Maria Theresia (Regine Wilhelmine Christine ['Aline']) Bonzel (1830-1905), stichteres van de 'Arme Franziskanerinnen der ewigen Anbetung' in Olpe (1865). In 1961 werd een proces tot haar zaligverklaring ingeleid. Na de erkenning van wonderbare genezing van een jongen uit het bisdom Colorado Springs (USA) werd ze op 10 november 2013 in de Dom van Paderborn officieel zalig verklaard (9 februari geldt sindsdien als haar gedenkdag). Haar stoffelijke resten werden bij die gelegenheid overgebracht van het moederhuis van de congregatie naar de neogotische St. Martinuskirche in Olpe.

Personalia

Op eerste Pinksterdag 28 mei j.l. deden in de St. Catharinakerk van Montfort de volgende kinderen hun eerste H. Communie: **Jorn Beulen, Mick Evers, Sue Heurkens, Jens Meuwissen, Lars Peters, Thomas van Pol en Tren van Pol**. Diezelfde middag werden in de St. Sebastianuskerk van Herkenbosch de volgende kinderen gedoopt: **Bentley en Daya Bonné en Kay Notté**. Op diezelfde eerste Pinksterdag werd er tijdens de Mis in Herkenbosch bij stil gestaan dat **Nienke van der Schaaf** 10 jaar misdienaar resp. acoliet is. De eveneens uit Herkenbosch afkomstige **Natascha Milanowski-Strik** bereidt al 11 jaar lang de kinderen van Herkenbosch voor op de Eerste Heilige Communie. Onlangs gaf ze echter aan daarmee te willen stoppen, in de hoop dat er iemand zou zijn die deze taak van haar wil overnemen.

Wit U ons financieel ondersteunen? Bij voorbaat dank!

Herkenbosch: NL 52 RABO 0121 402 088 t.n.v. kerkbestuur St. Sebastianus

Melick: NL 40 RABO 0133 000 400 t.n.v. kerkbestuur St. Andreas

Montfort: NL 39 RABO 0134 704 126 t.n.v. kerkbestuur H. Catharina

St. Odiliënberg: NL 79 RABO 0138 1180 00 tnv kerkbestuur HH. Wiro, Plechelmus en Otgerus

Posterholt: NL 06 RABO 0142 301 760 t.n.v. kerkbestuur St. Matthias

Vlodrop: NL 10 RABO 0154 600 512 t.n.v. kerkbestuur St. Martinus

Tot slot

Aan- en afmelding voor deze nieuwsbrief kan via: clustersecretariaat@roerkerken.nl

Jos. L'Ortye (Posterholt), pastoor, tel. 40 12 21 - pastoor@roerkerken.nl

Paul Hamans (St. Odiliënberg), assistent, tel. 527 825 - p.hamans@roerkerken.nl

Gerard Sars (St. Odiliënberg), diaken, tel. 537 765 - g.sars@roerkerken.nl

Rim Mom (Montfort), diaken, tel. 542 154 - r.mom@roerkerken.nl

Bert Venner (Roermond), diaken, tel. 320 215 - b.venner@roerkerken.nl

Lian Overbeeke (Posterholt), catechiste, tel. 06 – 526 20 245 - l.overbeeke@roerkerken.nl

Parochiebureau Herkenbosch (Anja Wagemans), tel. 520 672 - sebastianus@roerkerken.nl

Parochiebureau Melick (Marie-Anne Geraedts), tel. 537 965 - andreas@roerkerken.nl

Parochiebureau Montfort, tel. 543 127 - catharina@roerkerken.nl

Parochiebureau St. Odiliënberg (Marlou Roeleveld), tel. 531 384 - otgerus@roerkerken.nl

Parochiebureau Posterholt (Lilian Peters), tel. 400 275 - matthias@roerkerken.nl

Parochiebureau Vlodrop (Marjon van der Beek), tel. 401 207 - martinus@roerkerken.nl